

مرکز بین‌رشته‌ای و دیپلماتیک
بافترا العالیستوم

به نام خدا

امتحان درس : ادبیات فارسی

نام و نام خانوادگی :

کد : ۲۵۱-۹۵۰۳۰۱

وقت امتحان : ۸۰

رشته : ریاضی

کلاس : دوم

دانش آموز عزیز شما می‌توانید پاسخنامه امتحان را دو ساعت پس از پایان امتحان در پورتال مدرسه ملاحظه نمایید.

www.bagheralolum.sch.ir

سوالات پایان ترم ادبیات دوم ریاضی

الف: معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) (هر مورد، ۰/۵ نمره می باشد)

- ۱- ذکر او مرهم دل مجروح است و مهر او بلانشینان را کشتی نوح.
- ۲- مگر ای سحاب رحمت، تو بباری از نه دوزخ/به شرار قهر سوزد همه جان ماسوا را
- ۳- مرا مادرم نام مرگ تو کرد/ زمانه مرا پتک ترگ تو کرد
- ۴- به خوابگاه عدم گر هزار سال بخسیم/ به خواب عافیت آن گه به بوی موی تو باشم
- ۵- ده روزه مهر گردون، افسانه است و افسون/ نیکی به جای یارا، فرصت شمار یارا
- ۶- ز یزدان دان نه از ارکان که کوتاه دیدگی باشد

که خطی کز خرد خیزد تو آن را از بنان بینی

- ۷- و جدار دندانهای نی به دیوار اتاقم دارد از خشکیش می ترکد/چون دل یاران که در هجران یار
- ۸- داستان از میوه های سر به گردون سای اینک خفته در تابوت پست خاک می گوید.
- ۹- مگر از کدام باده ی مهر مست بودی که با تازیانه هشتاد زخم بر خود زخم زدی؟
- ۱۰- نه سایه دارم و نه بر بیفکنندم و سزاست/ وگرنه بر درخت تر کسی تبر نمی زند
- ۱۱- محبوسم و طالع است منحوسم / غمخوارم و اختر است خونخوارم
- ۱۲- برو طواف دلی کن که کعبه مخفی است/ که آن خلیل بنا کرد و این خدا ساخت

ب: معنی واژه (۲ نمره)

- ۱- الهی، زهی خداوند پاک که بنده گناه کند و تورا شرم، کرم بود.
- ۲- ای آبشار ، نوحه گر از بهر چیستی
- ۳- صبحدم چون کله بندد آه دود آسای من
- ۴- ملیجک این طرف و آن طرف می دوید و اشتلم می کرد.
- ۵- سومی خادم سماط و مامور تنظیم برنامه غذا بود.
- ۶- من جلوه ی شباب ندیدم به عمر خویش
- ۷- و زیر مهمیز کودکانه بچگان یتیم
- ۸- جامه اش شولای عربانی است.

پ: درک مطلب (۴ نمره)

۱- با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. (۱)

((بدین زور و زر دنیا چو بی عقلمان مشو غره / که این آن نوبهاری نیست کش بی مهرگان بینی
عطا از خلق چون جویی، گر او را مال ده گویی / به سوی عیب چون پویی، گر او را غیب دان بینی

مرکز ملی دانش‌آموزی و دبیرستان
بالتوا العالیستوم

به نام خدا

نام و نام خانوادگی: _____ امتحان درس: _____
کلاس: _____ رشته: _____ وقت امتحان: _____ کد: _____

الف: در بیت نخست، چه چیزی از نظر شاعر نادانی است؟

ب: مهرگان در بیت اول بیانگر چیست؟

پ: در بیت دوم، به کدام یک از صفات حضرت حق اشاره شده است؟

ت: مفهوم آیه ی شریفه ((العالم محضر الله لا تعصوا فی محضره)) در کدام قسمت بیت دوم، دقیقاً، قابل استنباط است؟

۲- با توجه به بیت ((امروز به غم فزون تر از دی / و امسال به نقد کمتر از پارم))، شاعر زمانش را چگونه با گذشته مقایسه کرده است؟ (۱)

۳- مفهوم اصلی بیت ((عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را)) با توجه به ارتباط مصراع اول و دوم بیان کنید. (۱)

۴- با توجه به بیت زیر، پیام اصلی گوینده به مخاطبش را بیان کنید و بگویید که از نظر شنونده، آیا گوینده فردی امیدوار به زندگی است یا خیر؟ دلیل آن را بیان کنید. (۱)

((خشک آمد کشتگاه من / در جوار کشت همسایه / قاصد روزان ابری، داروگ، کی می رسد باران؟))

ت: خودآزمایی (۳ نمره) (هر مورد، ۰/۵ نمره دارد)

۱- مقصود از کیمیای هستی در مصرع زیر چیست؟

((کاین کیمیای هستی قارون کند گدا را))

۲- در جمله ((گویی کالبد بنا مینایی است که روح ایران را در آن حبس کرده اند.))، به کدام عقیده گذشتگان اشاره دارد؟

۳- در عبارت ((مبحث حروف اضافه)) چه ایهامی وجود دارد؟

۴- ((با چشمانی یتیم ندیدنت)) یعنی چه؟

۵- ((پولک نشان شدن دستمال)) نشانه چیست؟

۶- با در نظر گرفتن ((خاطرات اعتماد السلطنه))، دو مورد از خصایص دربار قاجار را بنویسید.

ث: دانش های ادبی و تاریخ ادبیات (۳ نمره) (هر مورد ۰/۵ نمره دارد)

۱- ((کتاب یکی بود یکی نبود)) اثر کیست؟ موضوع آن چیست؟

۲-رابط میان تغزل و تنه اصلی قصیده است.

۳- در طنز، هدف، هشدار دادن، اصلاح نابه سامانی ها و ناهنجاری های اجتماعی است و معمولاً با.....همراه است.

۴- در کدام یک از ابیات زیر، مصراع دوم در حکم مصداقی برای مصراع اول است؟ نام این آرایه ادبی چیست؟

الف: بی کمالی های انسان از سخن پیدا شود/ پسته ی بی مغز چون لب وا کند رسوا شود

ب: از قضا ایینه چینی شکست/ خوب شد اسباب خودبینی شکست

۵- کتاب ((طرحی از زندگی)) شرح افکار و زندگی.....است کهآن را نوشته است.

۶- عبارت ((گلوله به او کارگر نیست)) چه آرایه ای دارد؟

مرکز ملی دانش‌آموزی و دبیرستان
بالتوا العالیستوم

به نام خدا

نام و نام خانوادگی: _____ امتحان درس: _____
 کلاس: _____ رشته: _____ وقت امتحان: _____ کد: _____

شعر حفظی (۲ نمره)

- ۱- هر نفس آواز عشق.....از چپ و راست / ما به فلک می رویم عزم.....که راست؟
- ۲- قایق ازتهی / و دل از ارزوی...../ هم چنان خواهم راند.
- ۳- خاک.....احساس تورا می شنود./ و صدای پر مرغانمی آید در باد.
- ۴- نور خود در دیده ی بینا نهاد.

پاسخنامه امتحان ادبیات فارسی

سوالات پایان ترم ادبیات دوم ریاضی

الف: معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) (هر مورد، ۵/۰ نمره می باشد)

(معنی ابیات با توجه به برداشت دانش آموز، نمره داده می شود)

- ۱- ذکر او مرهم دل مجروح است و مهر او بلانشینان را کشتی نوح.
 - ۲- مگر ای سحاب رحمت، تو بباری از نه دوزخ/به شرار قهر سوزد همه جان ماسوا را
 - ۳- مرا مادرم نام مرگ تو کرد/ زمانه مرا پتک ترگ تو کرد
 - ۴- به خوابگاه عدم گر هزار سال بخشیم/ به خواب عافیت آن گه به بوی موی تو باشم
 - ۵- ده روزه مهر گردون، افسانه است و افسون/ نیکی به جای یارا، فرصت شمار یارا
 - ۶- ز یزدان دان نه از ارکان که کوتاه دیدگی باشد
- که خطی کز خرد خیزد تو آن را از بنان بینی
- ۷- و جدار دندان‌های نی به دیوار اتاقم دارد از خشکیش می ترکد/چون دل یاران که در هجران یار
 - ۸- داستان از میوه های سر به گردون سای اینک خفته در تابوت پست خاک می گوید.
 - ۹- مگر از کدام باده ی مهر مست بودی که با تازیانه هشتاد زخم بر خود زخم زدی؟
 - ۱۰- نه سایه دارم و نه بر بیفکنندم و سزاست/ وگرنه بر درخت تر کسی تبر نمی زند
 - ۱۱- محبوسم و طالع است منحوسم / غمخوارم و اختر است خونخوارم
 - ۱۲- برو طواف دلی کن که کعبه مخفی است/ که آن خلیل بنا کرد و این خدا ساخت

ب: معنی واژه (۲ نمره)

- ۱- الهی، زهی خداوند پاک که بنده گناه کند و تورا شرم، کرم بود. (خوشا)
- ۲- ای آبشار ، نوحه گر از بهر چیستی (نالان)
- ۳- صبحدم چون کله بندد آه دود آسای من (خیمه، پشه بند، حجله)
- ۴- ملیجک این طرف و آن طرف می دوید و اشتلم می کرد. (ادعا کردن، لاف زدن)
- ۵- سومی خادم سماط و مامور تنظیم برنامه غذا بود. (سفره)
- ۶- من جلوه ی شباب ندیدم به عمر خویش (جوانی)

مرکز ملی دانش‌آموزی و دبیرستان
بالترا العالیستوم

به نام خدا

نام و نام خانوادگی: _____ امتحان درس: _____
کلاس: _____ رشته: _____ وقت امتحان: _____ کد: _____

۷- و زیر مهمیز کودکانه بچگان یتیم (**وسیله فلزی به حرکت درآورنده اسب**)

۸- جامه اش شولای عربانی است. (**لباس درویشان**)

پ: درک مطلب (۴ نمره)

۱- با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. (۱)

((بدین زور و زر دنیا چو بی عقلان مشو غره / که این آن نوبهاری نیست کش بی مهرگان بینی
عطا از خلق چون جویی، گر او را مال ده گویی / به سوی عیب چون پویی، گر او را غیب دان بینی

الف: در بیت نخست، چه چیزی از نظر شاعر نادانی است؟ (**غره شدن به زور و زر دنیا**)

ب: مهرگان در بیت اول بیانگر چیست؟ (**نابودی و فنا**)

پ: در بیت دوم، به کدام یک از صفات حضرت حق اشاره شده است؟ (**رازقیت / مغفرت و بخشاینده گی**)

ت: مفهوم آیه ی شریفه ((العالم محضر الله لا تعصوا فی محضره)) در کدام قسمت بیت دوم، دقیقاً، قابل

استنباط است؟ (**مصراع دوم**)

۲- با توجه به بیت ((امروز به غم فزون تر از دی / و امسال به نقد کمتر از پارم))، شاعر زمانش را چگونه با

گذشته مقایسه کرده است؟ (۱)

(شاعر، زمان حالش را نسبت به گذشته بسیار بدتر و زندگی اش را رو به زوال و کاستی می بیند)

۳- مفهوم اصلی بیت ((عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را))

با توجه به ارتباط مصراع اول و دوم بیان کنید. (۱)

(**مفهوم اصلی بیت بر تقابل عشق و عشق با یکدیگر اشاره دارد و مصراع دوم مثالی برای مفهوم**

مصراع اول است)

۴- با توجه به بیت زیر، پیام اصلی گوینده به مخاطبش را بیان کنید و بگویید که از نظر شنونده، آیا گوینده

فردی امیدوار به زندگی است یا خیر؟ دلیل آن را بیان کنید. (۱)

((خشک آمد کشتگاه من / در جوار کشت همسایه / قاصد روزان ابری، داروگ، کی می رسد باران؟))

(**استبداد حاکم بر جامعه خویش / گویند منتظر آینده ای روشن است پس فردی امیدوار به زندگی**

است.

ت: خودآزمایی (۳ نمره) (هر مورد، ۰/۵ نمره دارد)

۱- مقصود از کیمیای هستی در مصراع زیر چیست؟

((کاین کیمیای هستی قارون کند گدا را))

(**عشق**)

مرکز ملی دانشگاهی و دیپلوم
بالترا العلیتوم

به نام خدا

نام و نام خانوادگی : _____
 امتحان درس : _____
 کلاس : _____
 رشته : _____
 وقت امتحان : _____
 کد : _____

۲- در جمله ((گویی کالبد بنا مینایی است که روح ایران را در آن حبس کرده اند.))، به کدام عقیده گذشتگان اشاره دارد؟

(روح انسان یا دیو را می توان با طلسم و جادو در شیشه ای حبس کرد که با شکستن آن شیشه عمر انسان یا موجود اهریمنی نابود می شد.

۳- در عبارت ((مبحث حروف اضافه)) چه ایهامی وجود دارد؟

الف: حروفی که بعد از آن متمم می آید

ب: حروفی اضافی و بیهوده

۴- ((با چشمانی یتیم ندیدنت)) یعنی چه؟

چشمانی که هیچگاه روی ماه حضرت علی (ع) را ندیده است

۵- ((پولک نشان شدن دستمال)) نشانه چیست؟

(ریختن اشک روی دستمال)

۶- با در نظر گرفتن ((خاطرات اعتماد السلطنه))، دو مورد از خصایص دربار قاجار را بنویسید.

(چابلوسی / بد زبانی / رشوه خواری و.....)

ث: دانش های ادبی و تاریخ ادبیات (۳ نمره) (هر مورد ۵/۰ نمره دارد)

۱- ((کتاب یکی بود یکی نبود)) اثر کیست؟ موضوع آن چیست؟

(جمال زاده / نگاهی انتقادی به زندگی ایرانیان در دوره مشروطه)

۲-.....تخلص.....رابط میان تغزل و تنه اصلی قصیده است.

۳- در طنز، هدف، هشدار دادن، اصلاح نابه سامانی ها و ناهنجاری های اجتماعی است و معمولاً با.....نوعی درشت

نمایی آمیخته با خنده.....همراه است.

۴- در کدام یک از ابیات زیر، مصراع دوم در حکم مصداقی برای مصراع اول است؟ نام این آرایه ادبی چیست؟

الف: بی کمالی های انسان از سخن پیدا شود/ پسته ی بی مغز چون لب وا کند رسوا شود

ب: از قضا ایینه چینی شکست / خوب شد اسباب خودبینی شکست

بیت الف / اسلوب معادله

۵- کتاب ((طرحی از زندگی)) شرح افکار و زندگی..دکتر علی شریعتی.....است که ..پوران شریعت رضوی.....آن را نوشته است.

۶- عبارت ((گلوله به او کارگر نیست)) چه آرایه ای دارد؟ کنایه

شعر حفظی (۲ نمره)

۱- هر نفس آواز عشق...می رسد.....از چپ و راست / ما به فلک می رویم عزم.....تماشا.....که راست؟!

۲- قایق ازتور.....تهی / و دل از آرزوی.....مروارید...../ هم چنان خواهیم راند.

۳- خاک.....موسیقی.....احساس تورا می شنود. / و صدای پر مرغاناساطیری.....می آید در باد.

۴-تا تماشای جمال خود کند..... نور خود در دیده ی بینا نهاد.